

právně účinný i pro právní poměr intervenienta k odpůrci hlavní strany, neboť vedlejší intervenient má tu postavení spolčnicka v rozepři (§ 14 c. ř. s. — srov. rozhod. čís. 7554, 11.372, 12.724 a j. sb. n. s.). O takový výjimečný případ tu nejde, a právem proto vyřkl rekursní soud, že není zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s. v tom, že vedlejší intervenientka nebyla k ústnímu jednání na den 21. února 1934 předvolána. Podle § 18 třetí odstavec c. ř. s. musí intervenient býti přibrán k hlavnímu řízení a jeho procesní úkony nemohou býti vyloučeny, pokud nebylo odmítajícím návrhu pravoplatně vyhověno. Nešetření tohoto předpisu jest však jen formální vadou (tak také Neumann, komentář k § 196 v odst. 2 a Hora v komentovaném vydání civilního řádu soud. pozn. 1 k § 196 c. ř. s.). Při roku dne 21. února 1934 právní zástupce strany žalované činil návrh na odročení ústního jednání i z důvodu, že vedlejší intervenientka nebyla k roku obeslána, v čemž jest spatřovati výtka podle § 196 c. ř. s., takže zhojení formální vady nenastalo. Než co do významu vady stěžovatel vůbec nedoličuje, že a jak byl porušením předpisu § 18 třetí odstavec c. ř. s. ve svých zájmech dotčen, a jest mylným jeho názor, že jest líčení zrušiti a provésti znova.

Čís. 13731.

Kolkový poplatek náleží k nákladům kvitance.

Pokud nelze v žádosti dlužníka o zpoplatněnou kvitanci, spatřovati zmocnění věřitele ve smyslu § 1002 obč. zák. ke zpoplatnění.

Dlužník nemusí se spokojiti s potvrzením o zaplacení ve formě obchodní korespondence, nýbrž jest oprávněn žádati kvitanci, t. j. písemné vysvědčení, že závazek byl splněn. Toto vysvědčení podléhá poplatku.

(Rozh. z dne 6. září 1934, Rv I 1381/32.)

Žalovaná záložna zavázala se smlouvou ze dne 29. ledna 1926 žalující firmě, že jí zaplatí její pohledávky za firmou G. za dodané zboží. O zaplacení těchto pohledávek došlo mezi stranami ke sporu a rozsudkem byla žalovaná strana uznána povinnou, by zaplatila žalující straně 163.881 Kč s 6% úroky od 1. ledna 1928. Dříve, než spor byl ve třetí stolici rozhodnut, vzrostla zúročením a náklady sporu pohledávka žalobkyně na 209.326 Kč. Žalovaná tento peníz žalující straně zaplatila a vyzvala ji, by jí na své náklady vyhotovila řádnou kvitanci. Žalobkyně této výzvě vyhověla, odevzdala žalované řádnou kvitanci, ale odmítla nésti náklady kvitanční a vyhradila si, že tyto náklady, kvitanční poplatek 2.100 Kč dne 13. července 1931 zaplacený, bude požadovati na žalované. Žalovaná tento peníz žalobkyni nezaplatila, pročež se domáhala žalobkyně jeho zaplacení žalobou, o niž tu jde, opírajíc žalobní nárok 1. o to, že vyhotovila kvitanci, z níž musila zaplatiti vyměřený poplatek 2.100 Kč, z příkazu žalované; 2. že žalovaná zavinila tím, že byla s placením v prodlení a vedla se žalobkyní bezdůvodný spor, škodu zaplacením poplatku žalobkyni vzniklou; 3. že žalobkyně vynaložila částku na kvitanční poplatek za žalovanou, která k tomu byla podle zákona povinna. Procesní soud první stolice žalobu zamítl,

mimo jiné z těchto důvodů: Zákon, právě proto, by autorativním způsobem rozřešil otázku dříve spornou, kdo má nésti náklady spojené s vyhotovením kvitance, ustanovil v § 174 cís. nař. ze dne 22. července 1915 čís. 208 ř. zák. (§ 1426 obč. zák. posl. věta) že »náklady kvitanční má, není-li nic jiného smluveno, nésti věřitel«. Tento doslov zákona je úplně jasný a určitý. Poskytuje stranám svou dispoitivní povahou, by se dohodly, kdo z nich má kvitanční náklady nésti, ale pro případ, že tu takové smlouvy není, ustanovuje, že osobou, která tyto náklady nese, je věřitel. Žalovaná, žádajíc o dodání kvitance, užila svého práva, daného jí zákonem (§ 1426 obč. zák.) a nelze v tom spatřovati zmocnění ve smyslu § 1002 obč. zák. a násl. Žalobkyně ohlásivši kvitanci k vyměření poplatku a zaplativši tento poplatek, jednala výlučně za sebe, podle své zákonné povinnosti, a poplatek zaplatila jako svůj vlastní dluh, neboť kvitanční poplatek k výlohám kvitance, jejímž je zpravidla největším nákladem, nepochybně náleží. Soud nesdílí názor žalobkyně, že žalovaná by se byla musela před sporem spokojiti »s potvrzením o příjmu platby« ve formě obchodní korespondence a nebyla měla nárok na řádnou kolkovanou kvitanci. Zákon výslovně v § 1426 obč. zák. ustanovuje, že dlužník může žádati kvitanci. Kvitancí není potvrzení ve formě obchodní korespondence (Ehrenzweig Systém, 2. svazek 1. polovina, vyd. z r. 1920 str. 297), neboť kvitance, kterou má zákon v § 1426 obč. zák. na mysli a s níž spojuje různé dalekosáhlé právní účinky (§§ 1427, 1429 obč. zák.), je více než pouhým obchodním dopisem poplatku nepodléhajícím. Kdyby však žalující strana byla třebaže ve formě dopisu kvitovala, t. j. potvrdila řádné splnění závazku, bylo by i to kvitancí a podléhalo by kvitančnímu poplatku, neboť nezáleží na formě, nýbrž obsahu. Rovněž nesdílí soud názor žalobkyně, že žalovaná strana jest povinna k náhradě škody vzniklé žalující straně zvýšením kvitančního poplatku o poplatek z úroků a ze soudních nákladů proto, že neplatila v čas. Zákon stanoví, že škoda, kterou dlužník způsobuje věřiteli tím, že mu neplatí jistinu včas, nahrazuje se zákonnými úroky (§ 1333 obč. zák.). Všechna škoda z tohoto důvodu bez ohledu na její skutečnou výši se tudíž nahrazuje zákonnými úroky z prodlení a žalobkyně nemůže se proto domáhati z tohoto důvodu jiné náhrady. Ani v tom, že žalovaná strana nezaplatila žalobkyni bez sporu, nelze spatřovati zavinění, neboť je právem stran, by se svého domnělého práva domáhaly sporem. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalovaná byla podle § 1426 obč. zák. oprávněna požadovati od žalobkyně, věřitelky, vydání kvitance na útraty žalobkyně. Žalovaná tím, že žádala za vyhotovení kvitance kolkované a zpoplatněné, neudělila žalobkyni ještě zmocnění podle § 1002 obč. zák., nýbrž jen užila práva podle § 1426 obč. zák., a žalobkyně tím, že ohlásila kvitanci k vyměření poplatků a poplatek pak zapravila, splnila svou zákonnitou povinnost. Podle § 1426 obč. zák. nese náklady kvitance věřitel, není-li jinak smluveno, k nákladům kvitance pak jest počítati i kvitanční poplatek příslušným finančním úřadem vyměřený, neboť kvitancí rozuměti jest kvitanci řádně kolkovanou anebo zpoplatněnou. Kvitancí není pouhé potvrzení ve formě obchodní korespondence, jakž první soud správně uvádí. Ostatně v souzeném případě podléhalo by i pouhé potvrzení ve formě dopisu kvitančnímu poplatku,

neboť podle § 9 zák. ze dne 29. února 1864 čís. 16 ř. zák. jest osvobozena od kolku jen korespondence obchodníků a živnostníků, kterou ve příčině svého obchodu nebo své živnosti vedou mezi sebou a s jinými osobami, obsahuje-li v sobě právní jednání k tomu se vztahující. Pak-li by však bylo použito formy právní listiny v jiné věci než ve věci týkající se provozování obchodů nebo živností, zapraven býti má kolek za tuto právní listinu. Žalovaná se zavázala ujednáním ze dne 29. ledna 1926, že proplatí účty žalobkyně za zboží Gustavu P-ovi dodané, tudíž nešlo v souzeném případě o korespondenci ve smyslu § 9 I. odst. cit. zákona. Žalovaná vystupovala jako osoba třetí, vzavši na sebe zvláštní závazek podle ujednání. Žalobkyně nemůže nárok žalobní odůvodniti ani z důvodu náhrady škody. Odvolací soud sdílí názor prvního soudu i žalované, že se žalovaná tím, že se bránila ve sporu, nedopustila zavinění a neručí proti žalující straně za další následky vzešlé žalobkyni. Že žalovaná strana spor vedla jen v úmyslu, by žalobkyni poškodila (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.), žalobkyně ani netvrdí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka opírala žalobní nárok: 1. o to, že vyhotovila kvitanci, z níž musila zaplatiti vyměřený poplatek 2.100 Kč, z příkazu žalované; 2. že žalovaná zavinila tím, že byla s placením v prodlení a vedla se žalobkyní bezdůvodný spor, škodu zaplacením poplatku žalobkyni vzniklou; 3. žalobkyně vynaložila částku na kvitanční poplatek za žalovanou, která k tomu byla podle zákona povinna. Co se týče prvního a třetího důvodu vychází dovolatelka z mylného názoru, že kolkový poplatek nepatří k nákladům kvitance, jež podle § 1426 obč. zák. nese, není-li ujednáno nic jiného, věřitel. Toto zákonné ustanovení uvádí bez omezení »náklady kvitance« a poněvadž kvitance podle poplatkových předpisů podléhá poplatku, náleží tento poplatek k jejím nákladům. Kdyby oněmi náklady měly býti míněny jen náklady spojené s vlastním opatřením kvitance, jak dovolatelka míní, byl by zákon nepoužil všeobecného výrazu. V rozh. čís. 844 sb. n. s., k němuž dovolatelka odkazuje, nebyl vysloven názor jí zastávaný, nýbrž byl jen v něm schválen názor rekursního soudu, že věřitel je povinen vydati dlužníku kvitanci a si ji na svůj náklad opatřiti, že však není povinen nahraditi dlužníku útraty, které mu vznikly tím, že ji dal vyhotoviti u svého právního zástupce. Poukaz na judikaturu týkající se území Slovenska není případný, poněvadž tam neplatí ustanovení § 1426 obč. zák. Správně proto nižší soudy nespatořovaly v tom, že žalovaná žádala zpoplatněnou kvitanci, zmocnění ve smyslu § 1002 obč. zák., ježto užila jen svého práva daného jí zákonem. Dovolatelka sama uvedla v odvolání, že žalovaná žádala od ní kvitanci a že, ač dovolatelka jí sdělila, že nechce a nemůže poplatky z kvitance zapraviti, trvala na svém, aby jí vydala řádnou kolkovanou a zpoplatněnou kvitanci. Z toho jest patrno, že žalovaná neudělila dovolatelce příkaz, aby za ni poplatek vynaložila. Že jinak dala k tomu výslovný příkaz, nebylo zjištěno. Tím padá právní důvod opřený o §§ 1002, 1014 obč. zák. a též o § 1042 obč. zák., ježto dovolatelka ne-

učinila za žalovanou náklad, který tato podle zákona by byla měla učiniti sama. Z téhož důvodu nelze mluvit ani o jednatelství bez příkazu ve smyslu § 1036 obč. zák., jež uplatňovala dovolatelka v odvolání, k jehož právním vývodům odkazuje i v dovolání. Pokud dovolatelka opírá žalobní nárok o zavinění žalované, dovozujíc, že, kdyby žalovaná nebyla jednala protismělně, nedodrževši platební doby, bylo by bývalo lze potvrdit zaplacení ve formě obchodní korespondence osvobozené podmíněně podle § 9 zákona z 29. února 1864 čís. 20 ř. z. od poplatku, uznal správně již první soud, jehož názor odvolací soud schválil, že žalovaná by se nebyla musila spokojit s takovým potvrzením, a že mohla žádati kvitanci ve smyslu § 1426 obč. zák. Tím řešily nižší soudy otázku, zda mezi zaviněním žalované a škodou žalobkyně byla příčinná souvislost. Není třeba zabývat se otázkou, zda obchodní dopis obsahující všechny náležitosti obsahu kvitance ve smyslu § 1426 obč. zák. by byl spadal pod ustanovení dříve uvedeného zákona. Názor dovolatelčin, že takový obchodní dopis a zpoplatněná kvitance ve smyslu § 1426 obč. zák. jsou úplně rovnocenné, není správný. Dovolatelka přehlíží, že zmíněný zákon prohlašuje takovou korespondenci za osvobozenou jen podmíněně a že, jestliže se jí soudně upotřebí, podléhá poplatku stanovenému pro dotčené právní jednání, pokud se týče pro dotčenou právní listinu. § 1426 obč. zák. dává plátcí právo žádati kvitanci t. j. písemné vysvědčení, že závazek byl splněn. Takové vysvědčení podléhá podle tar. pol. 47 a) poplatku, který jako její náklad podle toho, co již řečeno, nese věřitel. Nebyla by tedy žalovaná takové vysvědčení, kdyby ho použila před soudem v případném sporu proti firmě G., na niž činila platy žalobkyni, musila dodatečně zpoplatnit, jak by tomu bylo u pouhé obchodní korespondence. Nebylo tu proto oné příčinné souvislosti a není žalobní nárok ani z důvodu náhrady škody opodstatněn.

Čís. 13732.

Výroba kyseliny uhličitě z plynů minerálních pramenů není provozáním obchodní (čl. 271 čís. 1 obch. zák.) živnosti podle čl. 250 obch. zák.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, Rv I 1961/32.)

Ve sporu o sdělení rozvahy a o povolení nahlédnutí do obchodních knih atd. vznesl žalobce mezitimní určovací návrh, by bylo zjištěno, že žalobce jest v závodu žalovaného na výrobu kyseliny uhličitě tichým společníkem. Oba nižší soudy vyhověly mezitimnímu určovacímu návrhu, uznávše i jinak částečně podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání žalovaného znovu rozhodl.

Důvody:

Jest řešiti jen otázku, zda bylo odvolacím soudem právem vyhověno mezitimnímu určovacímu návrhu čili nic. A tu jest přisvědčiti dovolání, že odvolací soud neprávem posuzoval smlouvu společenskou mezi stra-